

REALITATEA EVREIASCĂ

PUBLICAȚIE A FEDERAȚIEI COMUNITĂȚILOR EVREIEȘTI DIN ROMÂNIA

ANUL L • NR. 264-265 (1064-1065) • 7-23 DECEMBRIE 2006 • 16 KISLEV - 2 TEVET 5767 • 24 PAGINI - 2 LEI

O jumătate de secol

Au trecut 50 de ani - sau mai festiv, o jumătate de secol - de la reparația presei evreiești din România. S-a reluat o tradiție. În 1956, „Revista Culturii Mozaic” a însemnat o aventură îndrăzneată, asumată de un mare intelectual, Șef Rabinul dr. Moses Rosen (z.l.), în condițiile în care vocea cultelor era aproape redusă la tăcere. După 40 de ani, un alt mare intelectual, prof. univ. dr. Nicolae Cajal (z.l.) a dorit pentru vremurile noi o voce nouă a comunităților evreiești. Așa s-a născut „Realitatea Evreiască”, oglindă de-acum a altor probleme, altor realități. Ambele publicații și-au îndeplinit bine misiunea și o continuă, sperăm, și mai bine. Toți cei care s-au adunat la data aniversară, toți cei care au vorbit sau au trimis mesaje, din țară sau din străinătate, după ce au mulțumit pentru ceea ce a fost, au dat de înțeles că așteaptă acest „și mai bine”. Avem mulți prieteni care ne-au încurajat, dar ne-au și dezvăluit slăbiciunile. Nu cu răutate, ci cu blândețe, cu ironie. Ne-au dat sfaturi, și-au spus părerea. Îi vom asculta pe toți și vom alege din ele pe cele pe care le considerăm că ne vor ajuta să mergem mai departe ca să ajungem să aniversăm - chiar dacă nu noi, ci copiii sau nepoții noștri - dublul cifrei de mai sus. Un secol de presă evreiască nouă. Sună frumos, nu-i așa? (R.E.)

Interviu cu
JORGE DIENER,
directorul JOINT
pentru România

Curajul înnoirii

Bătrânul Corneille spunea că „valoarea nu cunoaște vârstă”. Și tinerețea noului director al Programului JOINT pentru Ungaria, România și Bulgaria, *Jorge Diener*, reconfirmă cu brio aserțiunea devenită, în timp, aforism. Pentru cine-i parcurge un sumar *curriculum vitae*, ceea ce impresionează este cariera rapidă în ierarhia JOINT a tânărului născut la Buenos Aires, care face Alia în '90 și devine, după doar patru ani, primul coordonator al JOINT în Cuba, cu reprezentare permanentă la Havana. În următorii alți patru ani, îl regăsim în ipostază de director al JOINT în țările baltice ale fostei Uniuni Sovietice: Lituania, Letonia, Estonia și în enclava Kaliningrad.

Continuare în pag. 16

HANUCA DIN INIMILE NOASTRE

PAG. 12-13

Marele Rabin
**MENACHEM
HACOHEN**

Fie ca lumina să îndepărteze întunericul

La fel ca în anii precedenți, ne aflăm în fața lumânărelelor de Hanuca și ne amintim de miracolele săvârșite de Dumnezeu pentru strămoșii noștri: victoria militară a celor mulți împotriva celor puțini și puterea de a lumina opt zile a uleiului dintr-un opaiț scăpat de profanare, destul pentru a lumina o zi. Și ne întrebăm: de ce celebrăm Hanuca prin aprinderea acestor lumânărele? Ce mesaj poartă ele pentru noi, cei de azi, și pentru generațiile viitoare? Există două opinii talmudice despre semnificația flăcărilor strălucind în Hanukie. Prima aparține Școlii lui Șamai. Adepții ei consideră că semnificația lor este flacăra sfântă animând Macabeii care luptau împotriva armatei lui Antiohus Epifanes, dictatorul care dorea să distrugă ființa națională a poporului evreu, valorile învățaturii iudaice, monoteismul.

Continuare în pag. 13

Dr. AUREL VAINER,
președintele F.C.E.R.

Să fim
„Or Hagoim” -
lumină
pentru
neamuri

Hanuca este un moment fericit din istoria evreilor. Dar, totodată, este un binevenit prilej pentru un popas de gând. Fiindcă, dincolo de victoria Macabeilor împotriva armatelor lui Antiohus Epifanes, există multă suferință: sânge, lacrimi, vieți tinere pierdute în lupta pentru libertatea de exprimare, libertatea religioasă, libertatea statală a Israelului acelor vremi. Aprindem, în cele opt zile ale minunii de Hanuca, lumânărele în cele opt brațe ale Hanukiei, în amintirea uleiului din vasul scăpat de profanare din Templul de la Ierusalim. Uleiul era suficient pentru a lumina Menora o zi. Prin voință Divină, însă, a luminat opt. Lumânărele vorbesc despre timpul reînnoirii, al încrederii că lumina - cât de firavă ar fi - are această putere miraculoasă de a împrăștia tenebrele intoleranței, ale violenței.

Continuare în pag. 13

Trecut-au anii...

celălalt capăt al străzii: „Vine Ani... A ieșit frumoasa Ani din casă...”. Ani Calmanovici, cu fustița ei albă și cu racheta de tenis în mână, ca să-mi încep dimineața încercat de speranțe... Ani C. a trecut, Ani s-a dus și ea, pe undeva prin lume, Ani s-a stins, fără să mă privească vreodată... Trecut-a Ani! S-a stins și Abir Mark, de la „Hașomer Hațair”, la o însângerață frontieră a renăscutului Israel... Eu am ajuns să scriu la „Tinerețea” aceluia Paul Cornea, în care îmi găsisem primul redactor-șef, care nu împlinise nici el, pe atunci, decât 24 de ani. Și alergam să-l ascult pe retorul desăvârșit al generației mele, Ricu Wald, la sala Gutenberg, vestitor al tineretii lumii întregi... Pe urmă au venit facultatea, anii de studenție, procesul medicilor evrei, din '52. S-a stins peste un an până și marele Stalin, nemuritorul Stalin... Și au început primele dezmeticiri, anii grei ai primului șantier energetic, dar ce conta... Eram îngrozitor de tânăr... Aveam și câțiva prieteni adevărați, pe unii îi mai am, parcă tot mai puțini, și cât de rar ne vedem între noi...

DOREL DORIAN

Continuare în pag. 16

FOTOTECA
**TUDOR
STERIADE - 80**
„Teatrul
«Bulandra»
mi-a dăruit
cei mai
frumoși ani”

PAG. 7

PAG. 4 IUDAICA

PAG. 16 HABAD

Hanuca, dinlăuntru,
a sufletelor noastre

PAG. 12-13

„LAUDER-REUT” -
școala marilor
comuniuni sufletești

Actualitatea israeliană

prezentată
de E.S. RODICA RADIAN GORDON,
ambasadorul Israelului în România

Ambasadoarea Statului Israel a vorbit, cu prilejul aniversării revistei noastre, și despre ultimele evoluții politice din Israel. Problema cu care se confruntă la ora actuală Statul Evreu este existența unei realități mai fragile în nord și în fâșia Gaza, după încheierea războiului din Liban, deoarece în ambele zone acționează influențe directe și indirecte potrivnice Israelului. Din păcate, lupta dusă împotriva gherilelor Hezbollah nu a contribuit la clarificarea situației, nu a eliminat întru totul acest pericol. În urma războiului, s-a creat o altă realitate, în parte și datorită intensificării legăturilor dintre Hezbollah, Siria și Iran. Intenția Teheranului este de a schimba situația din Orientul Mijlociu și de a exporta influența sa. Paradoxal, Iranul exercită o influență și asupra Hamas-ului. Deși reprezintă o grupare sunită, Hamas împărtășește aceeași ideologie radicală și fundamentalistă și, în acest sens, se poate alătura eforturilor de realizare a obiectivelor Iranului care se folosește de liderii Hamas din Siria, oferindu-le fonduri bănești. În acest context, pericolul cel mai mare este posibilitatea ca Hamas-ul, mai ales în fâșia Gaza, să primească nu numai ajutor financiar, dar și expertiză militară - tehnologii și metode de gherilă, inclusiv armament iranian. Pe de altă parte, Teheranul continuă atacurile ideologice împotriva Israelului prin negarea Holocaustului și a dreptului statului evreu de a exista [...].

Continuare în pag. 5